

Osigurač ili osiguravač – dilema teorije i prakse

■ **Specifičnost koja se na prvi pogled uočava u Nacrtu Građanskog zakonika, jeste termin “osigurač” koji se u Nacrtu Građanskog zakonika pojavljuje 255 puta i zbunjuje, jer je u svakodnevnoj upotrebi termin „osiguravač”. Problem će tek da nastupi kada se usvoji Građanski zakonik i kada stupi na snagu, jer će novi Građanski zakonik biti po pravnoj snazi iznad svih Zakona koji regulišu oblast osiguranja, te svi zakonski i podzakonski akti moraju biti u skladu sa njim**

Opšte je poznato da je Vlada Republike Srbije formirala Komisiju za izradu Građanskog zakonika Republike Srbije u želji i potrebi za kodifikacijom opšteg dela građanskog prava, porodičnih odnosa, nasleđivanja, svojine i drugih stvarnih prava, kao i ugovore, prouzrokovanja štete i druge obligacione odnose. Ministarstvo pravde sprovodi javnu raspravu o Nacrtu Građanskog zakonika u periodu od 26. 6. 2015. godine do 1. 7. 2016. godine. Oblast osiguranja, koja se nalazi u sastavu obligacionih odnosa, obrađena je na 31. strani u GLAVI XLVI, od 1390 do 1504 člana (od 374 do 404 str). Obradene su: Zajedničke odredbe za imovinska osiguranja i osiguranja lica, osiguranje imovine, osiguranje lica, reosiguranje, zastarelost kod ugovora o osiguranju.

Dilema oko pojma

Specifičnost koja se na prvi pogled uočava jeste termin “osigurač” koji se u Nacrtu Građanskog zakonika pojavljuje 255 puta i zbunjuje, jer je u svakodnevnoj upotrebi termin “osiguravač”. Problem će tek da nastupi kada se usvoji Građanski zakonik i kada stupi na snagu, jer će novi Građanski zakonik biti po pravnoj snazi iznad svih Zakona koji regulišu oblast osiguranja, te svi zakonski i podzakonski akti moraju biti u skladu sa njim. Ovog momenta u Republici Srbiji, u svim važećim propisima koji uređuju oblast osiguranja, pojavljuje se termin “osiguravač”, a ne “osigurač” (Novi Zakon o osiguranju, Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju...). Pored navedenih pozitivno

pravnih propisa, koji će po automatizmu morati da budu promenjeni, da bi se uskladili sa novim Građanskim zakonikom, takode će morati da se menjaju svi pravni i poslovni akti Narodne banke Srbije, svih osiguravajućih kompanija, svih pravnih lica koja se bave osiguranjem, sve ponude i polise osiguranja, odštampani obrasci ponuda i polisa uništavati i menjati novim... “Udruženje osiguravača Srbije” će morati da menja naziv. Dakle, lavina će se pokrenuti sama od sebe i stvorice nepotrebne troškove, a i stvorice se podsmeh svih iz osiguranja: “Donešen Građanski zakonik, a zastareo...” Najjeftinije rešenje ovog problema će biti u izmeni Nacrta Građanskog zakonika.

Termin pregazilo vreme

Podsećam, reč “osigurač” je sama po sebi jezički ispravna, ali vremena se menjaju, tako da svaka čast svim velikim imenima koja su doprinela očuvanju srpskog jezika i kulture, ali ova reč trenutno nije primerena, “pregazilo ju je vreme”, jer se ustalio termin “osiguravač” i kao takav usadio u svest ljudi kao ispravan. Sada je prekasno za vraćanje na “osigurač”, jer on sve “obične ljude” asocira na električni osigurač, kao deo elektroinstalacija i izaziva podsmeh i degradaciju nas i naše struke koji časno i ponosno obavljamo svoj svakodnevni posao u osiguranju. S obzirom na to da je javna rasprava u toku, još uvek postoji mogućnost da se navedeni problem ispravi.

Zorica L. Šipovac ■

POJMOVI

USITNJAVANJE RIZIKA (engl. *atomization of risk, risk atomization*, nem. *Atomisierung eines Risikos*) – u praksi osiguranja često se dešava da osiguravač ne može ili ne želi sam da nosi neki teški rizik, već ga deli sa saosiguravačima i reosiguravačima. Raspodelom rizika ovakva opasnost se usitnjava deljenjem na veći broj, pokatkad i na više desetina, pa i stotina nosilaca rizika. Razdeobom velikih šteta na osiguravača i više saosiguravača ili, naročito, reosiguravača, omogućuje se da one budu daleko podnošljivije za svakog od učesnika u poslu u poređenju sa situacijom kada bi morao sam da ih snosi. Usitnjavanje rizika predstavlja, zapravo, tehničku suštinu osiguranja.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

(engl. *harmonisation*, nem. *Harmonisierung*) – sa stanovišta evropskog unutrašnjeg tržišta osiguranja, ovaj izraz obuhvata ujednačavanje i prilagođavanje domaćih zakonskih propisa propisima evropskog saveza, kako bi u svim zemljama proizvodili sličan učinak. Radi se, pre svega, o postupku odobravanja dozvole za rad osiguravaču od strane državnog nadležstva za nadzor, ali i kasnijem praćenju rada osiguravajućih društava i drugih učesnika na tržištu osiguranja.

USKLAĐIVANJE S PROPISIMA

(engl. *compliance*, nem. *Einhaltung von Vorschriften*) – dovođenje poslovanja društava za osiguranje i ostalih novčanih ustanova u sklad sa posebnim pravilima – zakonima i podzakonskim propisima (odluke, pravilnici, uputstva, uredbe). Novčarska društva imaju brojne osobenosti u poređenju s preduzećima iz drugih delatnosti. Stoga su ona u svim zemljama dužna uskladiti svoje poslovanje sa brižljivo propisanim zakonskim okvirom, ali i sa moralnim načelima. Takve mere idu u prilog uspostavljanja postojanosti novčanog tržišta i poverenja njegovih učesnika. Mnoga od društava imaju zaposlene proveravače usklađenosti s propisima sa širokim ovlašćenjima u delokrugu rada, odnosno posebna odeljenja koja se bave ovim poslovima. Usklađivanje s propisima doprinosi ugledu preduzeća u javnosti i poboljšanju njihovog novčanog položaja.

Pojmovi preuzeti iz knjige “Pojmovnik osiguranja”, prof. dr Nebojša Žarković